

Tisková zpráva

14. října 2020, Ostrava/Brno

Postoje firem a řidičů k elektromobilitě v ČR

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., (CDV) ve spolupráci s Ministerstvem dopravy provedlo průzkum zájmu o pořízení elektromobilů a o téma elektromobility obecně. „Historicky poprvé jsme chtěli zjistit nejen postoj soukromých řidičů, ale také podnikatelských subjektů a organizací. Provedli jsme dva dotazovací průzkumy. Jeden na vzorku **1 007 respondentů reprezentujících populaci aktivně praktikujících řidičů v ČR, druhý na vzorku 406 organizací**,” říká Ing. Veronika Valentová, Ph.D., ředitelka Divize dopravního inženýrství, bezpečnosti a strategií CDV. „Průzkum byl proveden pro účely Analýzy podpory nákupu a provozu elektromobilů, která byla zpracována na základě požadavku obsaženého v Akčním plánu o budoucnosti automobilového průmyslu,” připomíná Jan Bezděkovský, pověřenec ministra dopravy pro čistou mobilitu.

Níže jsou uvedeny základní poznatky, **kompletní výstupy z dotazníkového šetření včetně podoby dotazníků jsou obsahem Přílohy**.

A/ Výsledky dotazovacího průzkumu podnikatelských subjektů a organizací

Vzorek organizací byl sestaven na základě záměrného kvótního výběru podle velikosti firmy/instituce a dle regionu. Celkem bylo získáno 406 kompletních rozhovorů se zástupci organizací ze všech krajů České republiky se zastoupením komerčních subjektů, OSVČ i nekomerčních organizací s počtem zaměstnanců 1-2 400, s vozidlovým parkem od jednoho po několik set vozidel různého typu i druhu pohonu. Rozhovory byly vedeny metodou CATI (telefonické vyplňování) s pracovníky, kteří měli přehled o vozovém parku organizace a o strategii jeho dalšího rozvoje.

A1 Pořízení vozidel na elektrický pohon, financování a využití dotací

Vozidlo na elektrický pohon zakoupila jen 3,2 % oslovených organizací a 1,7 % jej bude pořizovat v letošním roce. Další 6,4 % koupí alespoň nevyklučuje nebo ji zvažuje. **Naprostá většina (88,7 %) však uvedla, že elektrické vozidlo nepořídí a nebudou pořizovat v nejbližších čtyřech letech (více než tři čtvrtiny z těchto respondentů poté uvedly, že ani v pozdějším období o koupi neuvažují)**. Vozidlo s elektrickým pohonem již zakoupily pouze komerční subjekty a OSVČ. Velikost podniku (počet zaměstnanců) ani lokalita nehrají při rozhodování důležitou roli, vliv nemá ani existence či neexistence firemního plánu mobility. O dobíjecí stanice je ještě menší zájem než o elektromobily, celkem 92,1 % dotázaných si je nepořídilo a pořizovat nebude. Stanici si častěji pořizovaly organizace, které si koupily i vozidlo na elektrický pohon (pět ze sedmi) a tři ze sedmi existujících vlastníků mají firemní plán mobility.

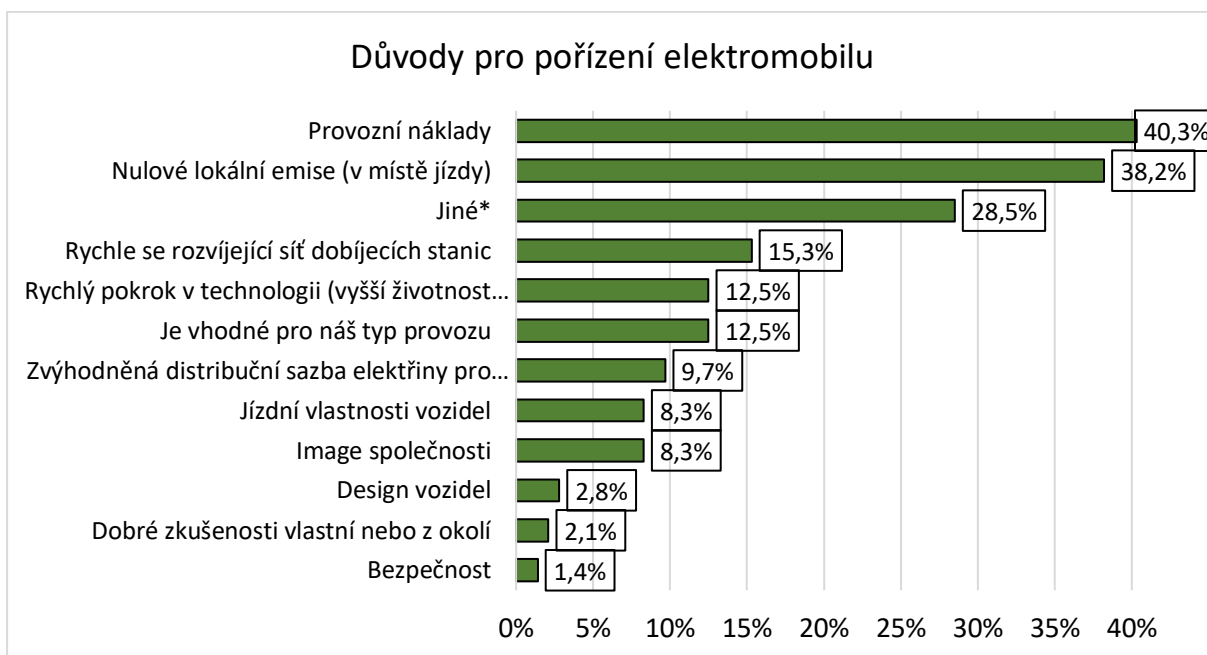
Koupi vozidel firmy uskutečnily nebo hodlají uskutečnit nejčastěji v hotovosti (45,7 %), dále na finanční leasing (19,6 %) nebo operativní leasing (19,6 %), nejméně často formou spotřebitelského úvěru (15,2 %).

Mezi dotázanými organizacemi nikdo doposud nevyužil dotačního programu „Nízkouhlíkové technologie“, většina o něm ani neví (88,9 %), a to i mezi firmami, které si pořídily v daném období vozidlo na elektrický pohon nebo plánují koupit. Ostatní se rozhodli o dotaci nežádat, případně pro ně není vhodná. Pouze tři firmy mají nyní podanou žádost. Šest respondentů v minulosti využilo jiného dotačního programu.

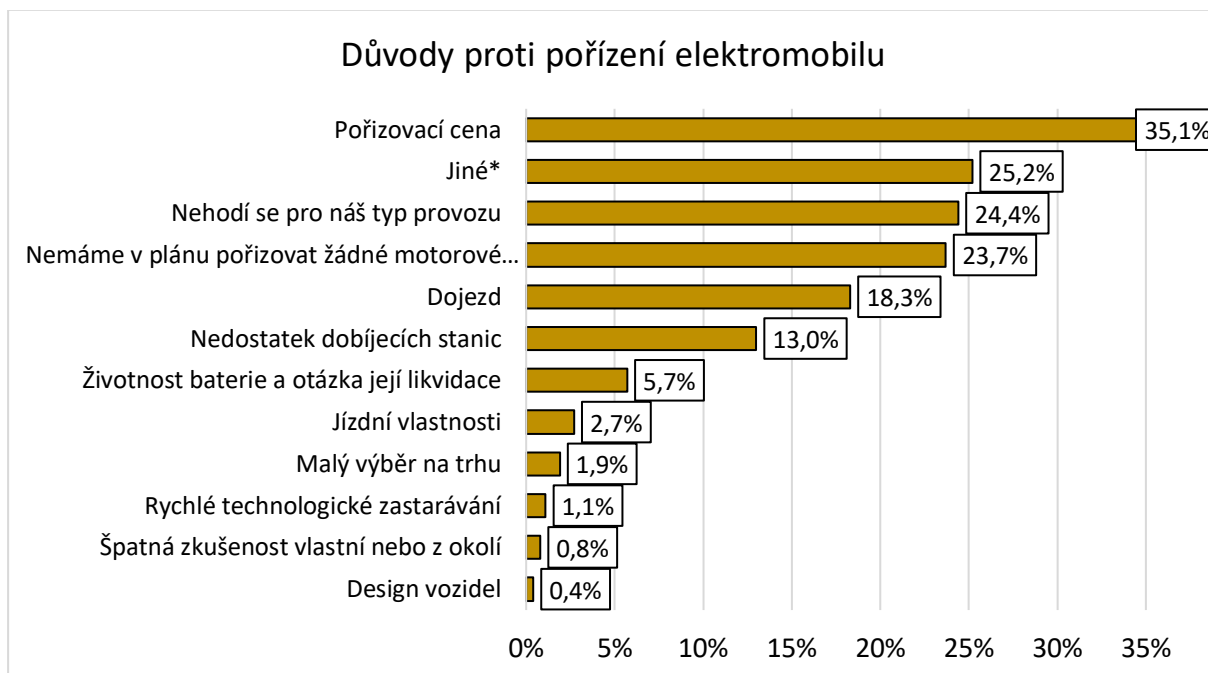
B/ Důvody pro a proti koupi vozidla na elektrický pohon

Pro respondenty, kteří vozidlo zakoupili, koupit plánují nebo přinejmenším přímo neodmítají, jsou **hlavním argumentem pro elektromobil provozní náklady a nulové lokální emise**. Druhá skupina respondentů, tedy ti, kteří nemají vůbec v úmyslu vozidlo na elektrický pohon pořizovat, odpovídala na otázku, co u nich hovoří **proti koupi**. Problémem byla nejčastěji **pořizovací cena, dále nevhodnost elektromobilu pro typ provozu firmy**, velká část firem nehodlá pořizovat vůbec žádné vozidlo, případně nedávno koupili nová vozidla s jiným typem pohonu. Poměrně často byla zmiňována i problematika dojezdu.

* jiné – bližší vysvětlení v příloze vždy u konkrétního dotazu

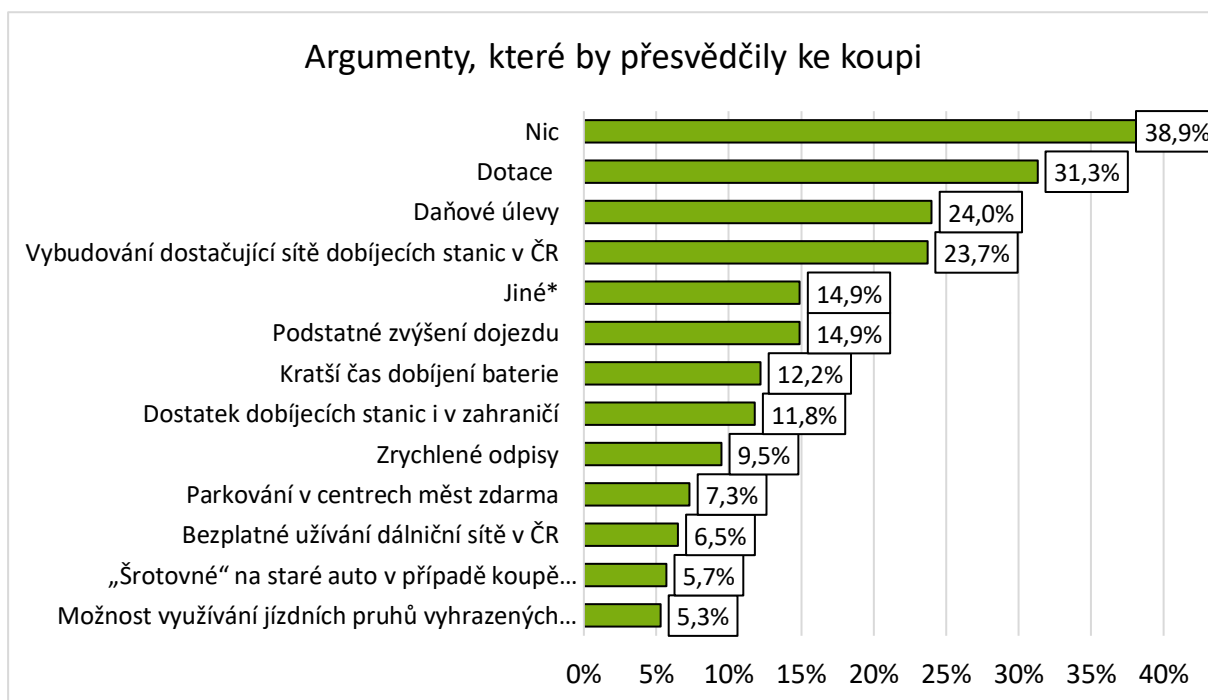

Zástupci organizací, které nehodlají pořízovat elektromobil, odpovídali také na otázku, zda by je ke koupi něco dokázalo přesvědčit. Největší část respondentů odpověděla, že je nepřesvědčiví nic, **třetina však označila za přesvědčivý argument dotaci**. Navrhovaná výše dotace se pohybovala od 10 % až do nereálných požadavků včetně více než 100 % ceny. Nejvíce respondentů (polovina) by se nechalo přesvědčit dotací odpovídající 50 % ceny. Tři respondenti uvedli konkrétní částky: 50 000 Kč, 100 000 Kč, 250 000 Kč. Dalšími často zvolenými argumenty byly daňové úlevy a vybudování dostačující sítě dobíjecích stanic v ČR.

C/ Zájem o plug-in hybridy

Zájem o tzv. plug-in hybridy je spíše ještě nižší než zájem o vozidla na čistě elektrický pohon. Zatímco elektromobil se v letošním roce chystá zakoupit sedm firem, plug-in hybrid jen tři.

Shrnutí postojů podnikatelských subjektů a organizací

Zájem o elektromobily ani plug-in hybridy není velký, podle většiny respondentů není jejich pořízení v plánu buď vůbec, nebo jen možná v delším časovém horizontu. Problémem je nejčastěji cena, případně nevhodnost elektromobilů pro daný typ provozu. Některé firmy nemají doplnění či obnovu vozového parku vůbec v plánu, často je zmiňován krátký dojezd. Část respondentů, přesněji třetinu těch, kteří nemají o pořízení elektrovozidla vůbec zájem, by ke koupi snad přesvědčila dotace (ponejvíce ve výši 50 % ceny). Jako argument ke koupi byly zmiňovány i daňové úlevy a vybudování dostačující sítě dobíjecích stanic.

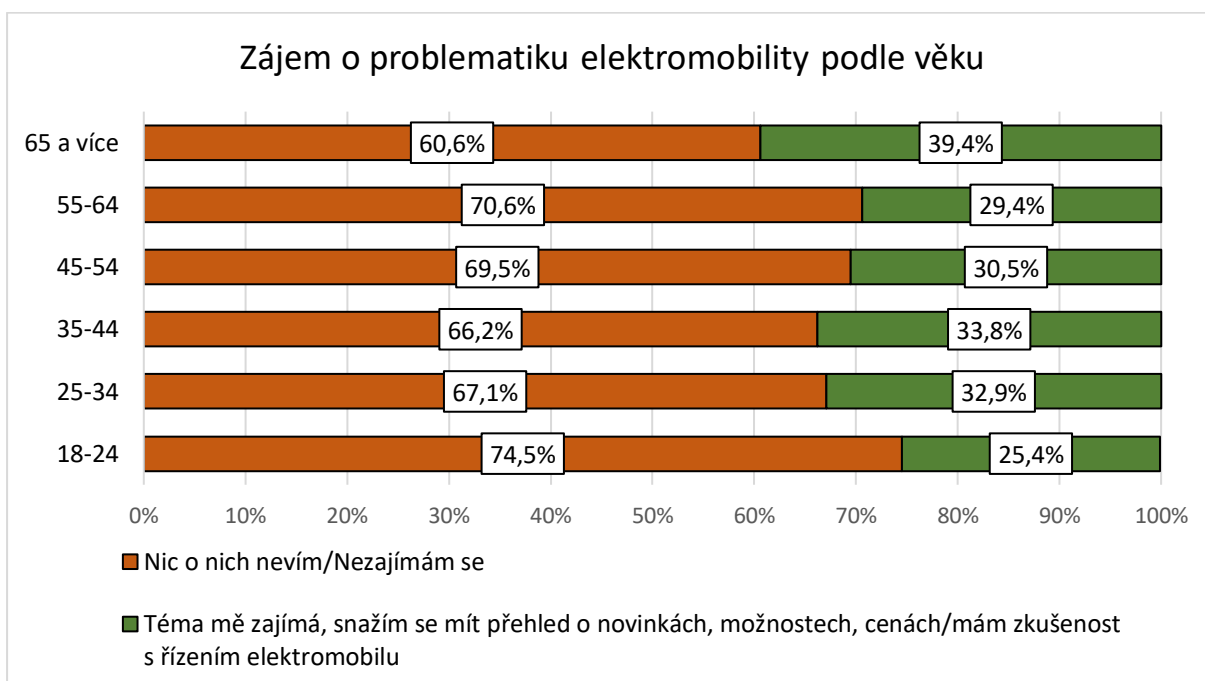
B/ Výsledky dotazovacího průzkumu řidičů

Vzorek respondentů byl sestaven na základě záměrného kvótního výběru podle pohlaví, věku, vzdělání, velikosti místa bydliště a kraje tak, aby byl reprezentativní na obyvatele ČR ve věku 18 a více let, kteří vlastní řidičský průkaz a řídí automobil. Celkem bylo získáno 1 007 kompletních rozhovorů. Kromě kvótních kritérií bylo u respondentů sledováno též pracovní zařazení a orientačně měsíční příjem domácnosti. Dále byli účastníci průzkumu dotázáni na frekvenci řízení automobilu. Tři čtvrtiny respondentů řídí automobil skoro denně.

V souboru 1 007 řidičů bylo 46,2 % respondentů, kteří mají v domácnosti více než jeden automobil, 51,7 % s jedním automobilem a 2,1 % automobil nevlastní; **pouze jeden respondent vlastní automobil na elektrický pohon a čtyři mají vozidlo s hybridním pohonem.**

B1 Zkušenosti s elektromobily a názory na jejich výhody/nevýhody

Více než polovina (52,1 %) respondentů uvedla, že se o elektromobily moc nezajímá a poměrně velké procento (16,1 %) řidičů o nich nic neví. Pouze 4,1 % má s řízením elektromobilu zkušenosti, ale **27,7 % se o téma elektromobility aktivně zajímá.** Více se o elektromobilitu zajímají muži než ženy (80 % žen uvedlo, že o elektromobilech nic neví nebo se o ně nezajímá), **zájem roste se vzděláním a poněkud překvapivě i s věkem.**

V otázce na hlavní **přednosti** elektromobilů se tři čtvrtiny řidičů shodly na tom, že elektromobily **neprodukují lokální emise** a jsou **méně hlučné**, 43,5 % respondentů souhlasilo s tím, že elektromobily mají **nízké provozní náklady**, dále bylo často zmiňováno okamžité **zrychlení**.

Naopak za hlavní **nevýhodu** považují tři čtvrtiny dotázaných **vysokou pořizovací cenu**, více než polovině vadí také **nízký dojezd**, dalších 52,3 % se shodlo na tom, že **dobíjecí infrastruktura je doposud nedostatečná**. **Negativní dopad na životní prostředí** (především otázka výroby a likvidace baterií i výroby elektrické energie) odrazuje 22,7 % respondentů.

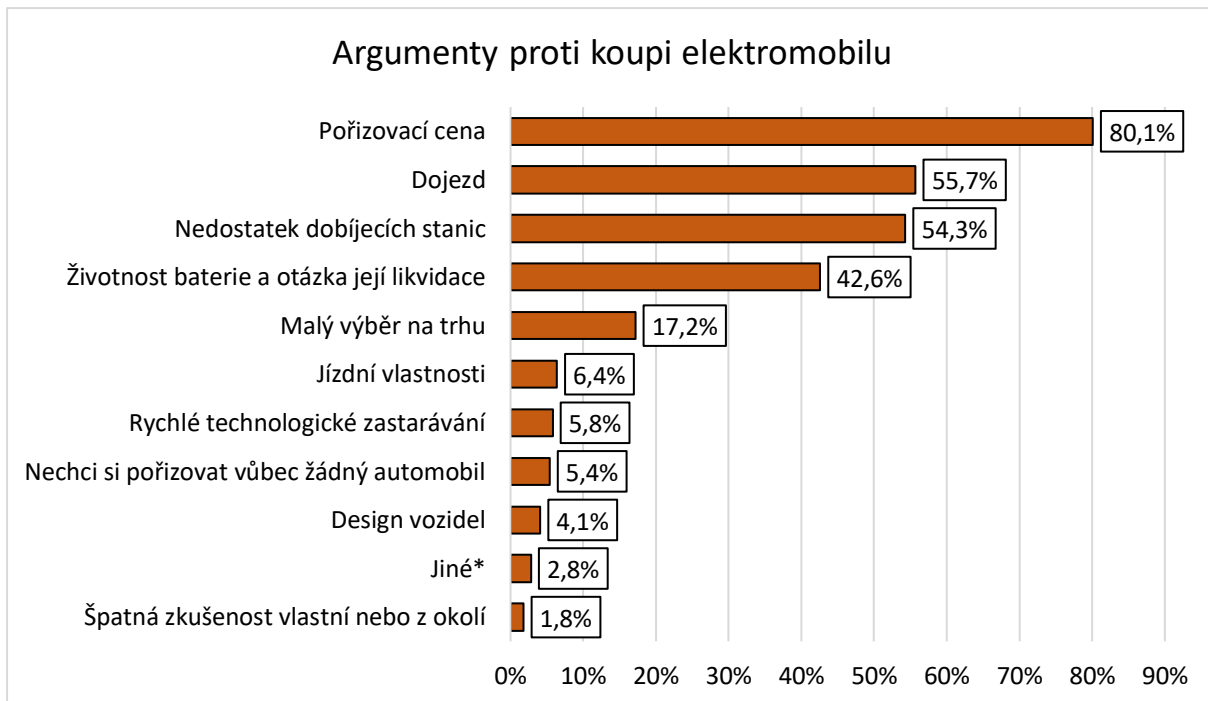

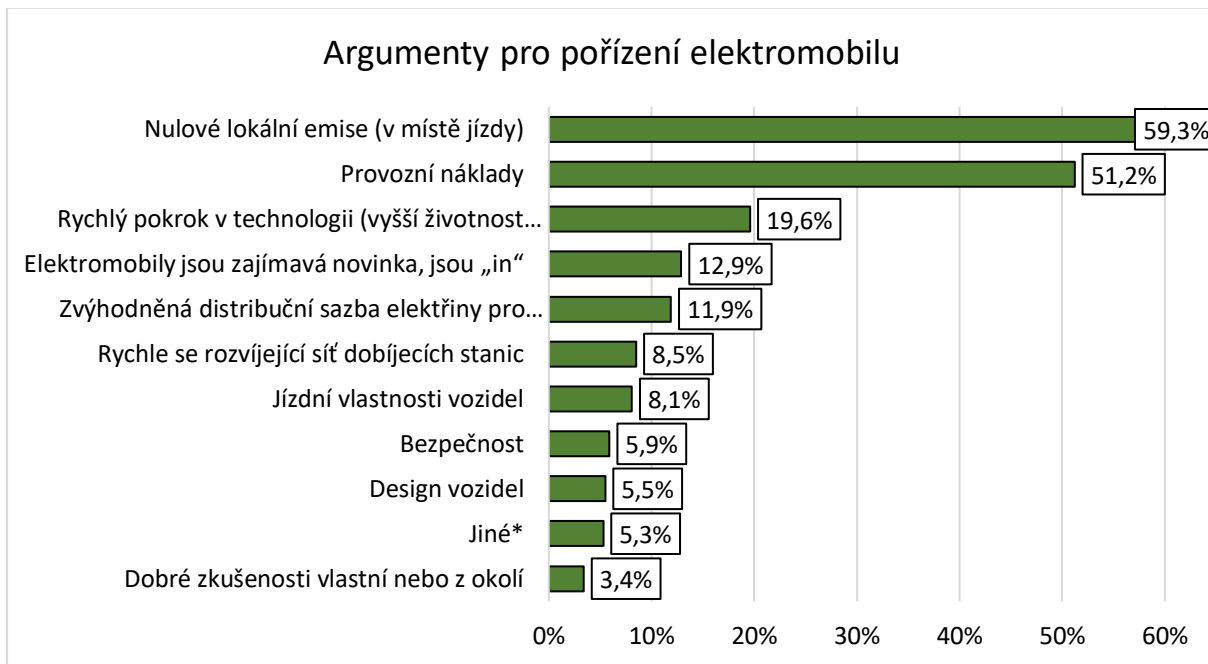
B2 Pořízení elektromobilu

Většina respondentů o koupi elektromobilu neuvažuje – 34,6 % si ho nechce pořídit vůbec a 53,9 % sice elektromobil neodmítá zcela, ale zatím o koupi ani nepřemýšlí. Dalších **8,9 % přemýšlí o pořízení auta na elektrický pohon v nejbližších letech a pouze 2,6 % dotázaných je rozhodnuto ke koupi** – jde však zpravidla o velmi neurčité plány a **reálné obrysy má koupě automobilu celkem u šesti respondentů (0,6 % souboru)**. Nejvyšší procento (přes 12 %) respondentů, kteří uvažují o koupi v nejbližších letech nebo ji aktuálně plánují, je ve věkových skupinách **25-34 let a nad 65 let**.

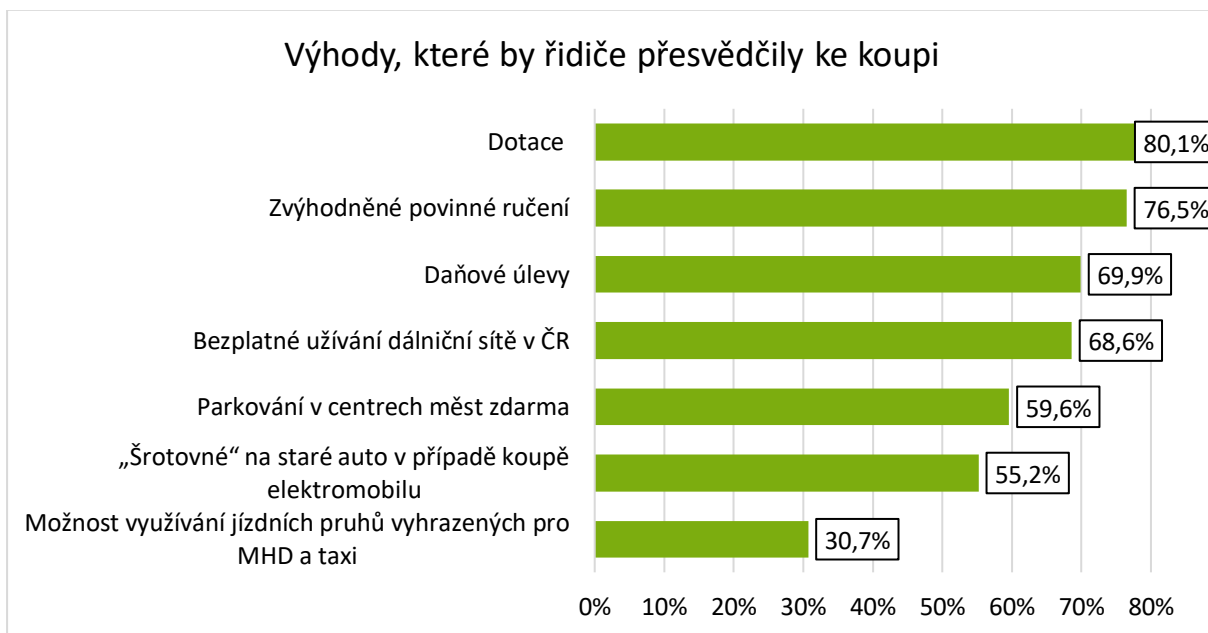
Od koupě elektromobilu odrazuje nejvíce respondentů (80,1 %) pořizovací cena, následoval **dojezd (55,7 %)**, **nedostatek dobíjecích stanic (54,3 %)** a **životnost a likvidace baterie (42,6 %)** a v různých variantách sporný ekologický přínos využití elektrického pohonu.

Jako argument **pro koupi automobilu na elektrický pohon** označovali respondenti nejčastěji **nulové lokální emise (59,3 %)** a **provozní náklady (51,2 %)**. Na dalším místě byl **rychlý pokrok v technologii (19,6 %)**, nezanedbatelnou roli hraje také skutečnost, že **elektromobily jsou v módě (12,9 %)**, což je aspekt, který při vhodné propagaci může získávat na síle.

Z **dodatečných výhod**, které by je mohly pomoci přesvědčit ke koupi automobilu na elektrický pohon, označovali respondenti za nejdůležitější **dotaci nákupu** (nejčastěji ve výši od 50 000 do 200 000 Kč nebo 41-50 % ceny vozu), za více či méně rozhodující ji označilo 80,1 % respondentů. Obecně je pro respondenty podstatné jakékoliv zvýhodnění finančního charakteru. Naopak nejméně často je za rozhodující považována možnost využívání jízdních pruhů vyhrazených pro MHD a taxi, které respondenti oprávněně považují za neudržitelné.

Respondenti, kteří koupi plánují, uvedli jako dostačující dojezd 400-500 km a do koupě by investovali částky od 150 000 Kč po 1 mil. Kč, což potvrzuje předpoklad, že část respondentů plánujících koupi vozu na elektrický pohon má zatím jen neurčité představy. Respondenti nad 65 let, kteří se z hlediska pořízení elektromobilu profilují jako nejperspektivnější, by investovali 350 000-400 000 Kč. Registrace vozu by ve většině případů byla na soukromou osobu a dobíjení by probíhalo převážně doma nebo u veřejných stanic.

B3 Pořízení plug-in hybridu

O koupi v nejbližších letech uvažuje 4,9 % řidičů a pouze 0,8 % koupi s určitostí plánuje. Nikdo z nich vůz na plug-in hybridní pohon nebude kupovat v letošním roce, koupě se pohybuje v horizontu 2-10 let, v jednom případě dokonce 20 let.

Shrnutí postojů řidičů

Dvě třetiny respondentů o elektromobilech neví nebo se o ně vůbec nezajímají. Třetinu problematika zajímá, snaží se mít přehled o vývoji a cenách, případně mají i zkušenosti s řízením elektromobilu. Jako hlavní přednost elektromobilů respondenti vnímají nulové lokální emise a nízkou hlučnost i nízké provozní náklady, hlavní nevýhodou je podle nich především vysoká pořizovací cena a dále nízký dojezd spolu s nedostatkem potřebné infrastruktury (dobíjecí stanice). Zájem o pořízení vlastního elektromobilu je velmi nízký. Za hlavní argument proti koupi je označována především pořizovací cena (80 % dotázaných), dále nízký dojezd a nedostatek dobíjecích stanic. Pro koupi hovoří nízké provozní náklady a nulové lokální emise. Za rozhodující výhodu motivující ke koupi elektromobilu byla nejčastěji označena finanční dotace při koupi, nejvíce řidičů si představovalo 40-50 % ceny vozu. Důležitá byla i ostatní zvýhodnění finančního charakteru (daňové úlevy, zvýhodněné povinné ručení, bezplatné užívání dálniční sítě).

Dotazování bylo provedeno během srpna 2019 agenturou *FOCUS – Centrum pro sociální a marketingovou analýzu* při využití dotazníků sestavených Centrem dopravního výzkumu, v. v. i.

Průzkum byl součástí projektu Analýza podpory nákupu a provozu elektromobilů, který byl realizovaný na základě Rozhodnutí č. j. 1 18/2018-710-VV/1 o poskytnutí účelové neinvestiční dotace na podporu rozvoje činnosti veřejné výzkumné instituce v resortu dopravy – Centra dopravního výzkumu, v. v. i., ze dne 28. 1. 2019.

Foto: CDV

Kontakt

Mgr. Pavlína Skladaná, +420 541 641 711, pavlina.skladana@cdv.cz

Ing. Lukáš Kadula, +420 778 888 359, lukas.kadula@cdv.cz

Divize dopravního inženýrství, bezpečnosti a strategií

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., Líšeňská 33a, 636 00 Brno

Příloha:

Postoje firem a řidičů k elektromobi

